

(המשך מעמוד 14)

על שני העמודים הבאים של החוברת השתרו שתי גיליות נוספות, באותו שחור רות גדולות: גיליות יהודיות ובאותיות זעירות: "חוברת זו מופצת לטובת הציונות בין מנהיגי דעת הקהל של העולם היהודי, מטעם ועד העדה הספרדית בירושלים". מה שועד העדה סיפר היה קצר וקולע: 55% מן האוכלוסיה היהודית בישראל ראל הם בני עדות המזרח. אבל הם קוראים בגנות של "גישה גזענית, חוסר-דמוקרטיה אשכנזית, השמדה תרבותית, הפלייה בחיי נוח, תנאי-מחיה מחרידים".

גישות לנפגעים לדוגמה: "האם תרצה שבתך תישא לספרדי?... הם חסרי תרבות?... שיכון — מצטערים, לאשכנזים נזים בלבד... תעסוקה — מועדמים ספרדים אינם רצויים".

שניים מתוך 16 חברי ממשלה הם מורחיים. 16 מתוך 120 חברי כנסת הם מורחיים. 88 מתוך 1213 פקידים בכירים בממשלה הם מורחיים.

ומתחת לכל אוסף של מספרים מסוג זה, חורר המשפט: — וזאת, למרות שמחצית יהודי ישראל הם מורחיים.

הדור האשכנזי, החוברת הופצה לראשונה בין באי הקונגרס הציוני האחרון, שנערך בירושלים. והיא יזעזעה רבים מבין קוראיה. כי ההאשמות החמורות היו מנוסחות ומוגשות כסיגנון אנגלי מלוטש, העומד על רמה אחת עם מיטב הפירסומים המקצועיים בעולם.

ליטוש זה נעדר עד כה מכל הפירסומים באותו נושא. הסוד טמון בזהותו של עורך החוברת: מיכאל זלצר, שנוצל בהודו והתחנך באוכספורד. כאשר עלה ארצה הודיע דעוץ מן היחס לעדת בני-ישראל בפרט, ולעדות המזרח בכלל. הוא התחיל לנהל מסע למענם, כתב ספרים ומאות מאמרים בעיתונות העולמית. מאמרים אלה האמרים ליידי ראשי העדה הספרדית בירושלים, והם החליטו כי זה האיש שהם צריכים. בעזרתו של הוציאו את מאבקם הנושן אל מחוץ לגבולות המדינה. מעודדים מן ההצלחה, הם מתכננים עתה מיתקפה מקיפה בלילה בצרפתנות.

הדרך לכנסת. כאשר סקרה שרת החוק את פעולות משרדה לפני שבוע בשיבת הממשלה, התפרצה לפתע נגד מוציאת החוברת האנגלית. כי מתריסות ארצות הודיעו לה שגרירותיה, על פניו נדהמות של יהודים ולא-יהודים, אשר קראו לראשונה על "גזענות יהודית בישראל". הסיחה שרת החוק: זהו מיכשול חמור בפני מנגנון ההסברה שלה.

על כך היה מוכן להשיב חבר החוק דודי סיסון (56), עתונאי יליד ירושלים, האחראי לפירסומים האחרונים: "שליטי ישראל לא הורו לנו בירידה אלא לפנות לדעת הקהל בעולם. החלטנו להסביר ליהודים ולגויים, כי הם יש שולטים ונשלטים. יש מיעוט שאינו שונה מהקולוניאליסטים האירופיים, אלא שהוא מתלבש באינטליגנציה של חברה חדשה. אם האפרקאים ידעו להזיק את דעת הקהל ולהשתחרר מעול הצרפתים והאנגלים — מדוע לא נעשה זאת אצלנו?"

היסטוריה

שני אליהו

זכרו של אליהו כהן, תלוי דמשק, היה עדיין טרי, כאשר מילאו השבוע אורחים את אולם אוהל שם בתל-אביב, כדי לעלות את זכרם של שני צעירים אחרים שנשאו את השם אליהו — ואשר אף הם סיימו את חייהם בתלייה: אנשי לחיי אליהו חכים ואליהו בית-צורי, שהוצאו להורג בקאהיר לפני 20 שנה, בעוון הריגתו של חולטר אדוארד גינס, הלורד מדין.

הבמה, מתחת לתצפית ענקי של השניים, שצולם בעת משפטם בקאהיר (ראה תמונה), סיפרו חבריהם ומפקדיהם על המיבצע. נזכר יוסף גלילי, שהיה מפקדם של שני האליהו במצרים: "ב-1944, בהיותי חייל בצבא הבריטי במצרים, נתקבלה הודעה ראה מהארץ לבצע שתי פעולות: נגד מדין ונגד מורטון. התברר שמורטון איננו במצרים לכן הקדשנו את מאמצינו להריגת הלורד מדין".

אחרי פעולת-בילוש נסע גלילי לירושלים, שם נפגש עם מפקד לחיי נתן ילין-מור.

* קצין הבולשת המנדטורית שרצה את מייסד לחיי אברהם (יאיר) שטרן.

יש משפט יש גופה-אך איך אפשר להוכיח שזו גופת שושנה?

בנינו וננינו

נאשם בולקין (שני מימין) וקורבן פליגלמן (שניה משמאל) שני הזמן כירטמו בזכרון רופא השניים

גופתה של הצעירה העירומה, שנתגלה תה עלידי עובד רכבת בחולות עכו, סמוך לפסי הרכבת, שימשה השבוע נושא למחלוקת בין התביעה וההגנה במישפט אלי בולקין. שלושת השופטים המחויים בחיפה ישבו על המדוכה.

שמונה ימים לאחר גילוי הגופה קבעו חוקרי המשטרה, על סמך עדותם של הוריה, רופא שניים חייב לנהל כרססת? העד: כן, ידוע לי אין לי אומנם כרססת, אבל אני מנהל יומן. קאזים: האם שמה של שושנה פליגלמן מופיע ביומן שלך? העד: לא. אבל אני זוכר אותה היטב. אני יכול להעיד שיש לי זיכרון פינומנאלי. קאזים: דוקטור גרשון, אולי תסביר בי קצרה מה זה כתר בשן? העד: אם אתה רוצה לדעת מה זה כתר, לך ללמוד רפואת שיניים. קאזים: כמה זמן עבר מהיום שבו ביקר רה אצלך שושנה ועד היום שדיית את השן השבורה? העד: שנתיים, אולי שלוש, אני לא זוכר בדיוק. קאזים: אז למה טיפרת בעדותך במשפט רה שעברו מאז שנתיים בדיוק? העד: אני לא זוכר תאריכים. במשפחתי אירע אסון, ומאז אני לא יכול לזכור פרי טיס כאלה. קאזים: דוקטור גרשון, לשאלת התובע ענית כי במשטרה הראו לך כ-50 תמונות של שושנה פליגלמן. מדוע בעדות שלך בי משטרה טיפרת שהראו לך רק שתי תמונות? העד: אני לא שם לב לתמונות. מה אתה חושב, שאני מתעניין בתמונות של בחורות? אנשים בגילי כבר לא מסתכלים על תמונות של בחורות בבגדיים.

כתר בשן השבורה

מרות שבקיימת זיהוי הגופה היא לכאורה שאלה צדדית, נאלצה התביעה להשקיע מאמצים רבים בנקודה זו. כי סיני גורו של בולקין, עורך-הדין חיים קאזים, טען כי כל זמן שלא הוכחה זהותה של הגווייה, לא תוכל התביעה להוכיח כי אלי בולקין רצה את שושנה פליגלמן. התביעה ניסתה לבסס את טענותיה בנקר דה זו על עדותם של הוריה שושנה, שסיימו בבית-המשפט כי הם מזוהים את הגווייה לפי צלקת כשבור, סצע קטן ברגל ימין, הגובה, צבע העיניים וצבע השיער.

השבוע המדין התובע אל דוכן העדים את הדוקטור יצחק גרשון, רופא שיניים יפואי, העובד כקצין רטואה בשרות בתי-הסוהר. הוא סיפר בבית-המשפט כי הוא עוסק בכרסאקטיקה פרטית רק בזמנו הפנוי, וכי הקפה היטב את אמה של שושנה, שהיתה תקופה ארוכה כטיפולה.

גרשון הסביר כי ראה את שושנה פליגל-מן בפעם הראשונה כאשר באה בלחית אמה אל המרפאה שלו, בשרות ירושלים ביפו, לאחר ששברה את אחת משיניה הקדמיות. הוא סיפל, לדבריו, בשן השבורה, אולם כעבור זמן קצר חזרה אליו שושנה, סיפרה כי הטיפולה לא הועיל הרבה. רופא השיניים התייעץ עם טכנאי שיניים יפואי, יוסף ויסנו, החליט להרכיב כתר על השן השבורה.

לאחר גילוי הגווייה, כאשר הביאו אליו חוקרי המשטרה את השן השבורה שנתגלה תה כפייה, הוא הצליח, לדבריו, לזהותה. ספקותיו האחרונים נעלמו, טען גרשון, לא חר שהמשטרה הפגישה אותו עם אמה של שושנה.

זאת אמה של שושנה?

קאזים ניסה בחקירה הנגדית לערער את ניסוחו של העד, אולם רופא ה"שיניים גילה רצון בולט-לעין לסייע לתביעה במלכתה, ענה לסניגור בחריפות. קאזים: דוקטור גרשון, האם יש לך כרססת שבה רשומים כל המיקרים שבהם סייפלת עד כה? העד: לא, אין לי כרססת כזאת, כי אני

גור הממולח את קו ההגנה בחזית נוספת. הוא טען השבוע, בחקירה הנגדית של העד משה ברנט, הממונה על מיסדרי הויהוי במדור המרכזי לעיקוב ולבילוש, כי מיסדר הויהוי שנערך לבולקין בתל-אביב היה מפוברק. בין הסניגור והעד התפתח הדור שיח הבא:

קאזים: האם נכון שאותו מיסדר זיהוי נערך לאחר שתמונתו של בולקין הופיעה על עמודי העולם הזה?

העד (גרעש): אני לא קורא את העולם הזה! על כן אני לא זוכר שתמונתו של הנאשם הופיעה באותו עיתון.

קאזים: האם ידוע לך שלפי החוק אסור לחוקר-נאשם להשתתף במיסדרי-הויהוי?

העד: לא נכון שהחוק אסור על החוקר-ריס להשתתף באופן פאסיבי במיסדר זי-הויהוי. זה רק עניין של נוהג. הייתי אומר שזה לא רצוי.

קאזים: מדוע הרשית לקציני משטרה להיות נוכחים באותו מיסדר זיהוי? מדוע, למשל, לא אמרת למפקח אליעזר קוזקובי סקי לעזוב את המקום?

העד: הסברתי לך שאין שום חוק שי אסור זאת.

קאזים: האם אתה זוכר שהמזוזה אמר שהוא חושב שבולקין הוא האיש, אבל לא אמר שהוא בטוח בכך?

העד: לא נכון. הוא הצביע עליו בי ביטחון.

קאזים, שנכח באותו מיסדר זיהוי, טען כי המזוזה, נהג מוגיית תל-אביב, לא הצליח לזהות בוודאות גמורה את בולקין כאיש שאותו הסיני יחד עם שושנה פליגלמן לעכו, ימים אחדים לפני הרצח.

הסניגור טען כי בהצביעו על בולקין, אמר המזוזה כי הוא חושב שזה האיש. העד ברנט הכחיש גירסה זו, טען כי נהג ה"מוגיית לא השמיע את המילה "חושב", זיהה את בולקין בוודאות.

המחלוקת בין הסניגור והעד חישמלה את האחירה באולם הדתוס, גרמה לחילופי דב-ריס חריפים ביניהם, ועוררה את כעסם של השופטים.

למחרת נפלה הפצצה. הסניגור, בעל ה"מוגיית כשובר עדים, הצליח לחסות מפי נהג המוגיית, שהוזמן אל דוכן העדים, כי בהצביעו על בולקין הוא אמר כי הוא "חושב" שזה האיש. קאזים חכך את ידיו בהנאה. הגילוי המפתיע נתן לו מיקדמה חשובה.

הוא ירה — ופגע בבית-צורי. חכים הפסיק את ניסגיתו, ניגש לחברו הפצוע — וכך נלכדו השניים.

בבית-המשפט המצרי הצהיר חכים כי יכול היה לירות ברוכב-האופנוע ולהרגו — אולם אחרות מפקדתו היתה, שלא לפגוע בשום מצרי. שכן מלחמת המחתרת העכ"רית לא היתה במצרים אלא באנגלים.

ז"ל ליר ז'פירמיריות. החידוש בערב-האזכרה היה דווקא בסיפורים האישיים. כמה מהם צבטו את הלב דווקא בפרטיהם האנושיים הקטנים. סיפרה, למשל, יפה (המשך בעמוד 20)

נוסק מעט מאוד בפראקטיקה פרטית.

קאזים: האם ידוע לך, דוקטור, שכל רופא שיניים חייב לנהל כרססת?

העד: כן, ידוע לי. אין לי אומנם כרססת, אבל אני מנהל יומן.

קאזים: האם שמה של שושנה פליגלמן מופיע ביומן שלך?

העד: לא. אבל אני זוכר אותה היטב. אני יכול להעיד שיש לי זיכרון פינומנאלי.

קאזים: דוקטור גרשון, אולי תסביר בי קצרה מה זה כתר בשן?

העד: אם אתה רוצה לדעת מה זה כתר, לך ללמוד רפואת שיניים.

קאזים: כמה זמן עבר מהיום שבו ביקר רה אצלך שושנה ועד היום שדיית את השן השבורה?

העד: שנתיים, אולי שלוש, אני לא זוכר בדיוק.

קאזים: אז למה טיפרת בעדותך במשפט רה שעברו מאז שנתיים בדיוק?

העד: אני לא זוכר תאריכים. במשפחתי אירע אסון, ומאז אני לא יכול לזכור פרי טיס כאלה.

קאזים: דוקטור גרשון, לשאלת התובע ענית כי במשטרה הראו לך כ-50 תמונות של שושנה פליגלמן. מדוע בעדות שלך בי משטרה טיפרת שהראו לך רק שתי תמונות? העד: אני לא שם לב לתמונות. מה אתה חושב, שאני מתעניין בתמונות של בחורות? אנשים בגילי כבר לא מסתכלים על תמונות של בחורות בבגדיים.

עד התביעה הבא, טכנאי השיניים יוסף ורסנו, זיהה, לדבריו, את הכתר שהיה מורכב על שן הגופה. הוא סיפר בבית-המשפט כי נהג לבוא כל יום למרפאה של גרשון, וכי הכיר שם את אמה של שושנה. על מנת להוכיח לבית-המשפט כי אכן הכיר אותה היטב, הורה באצבעו על אשה נמוכת-קומה שישבה באולם ותלתה בנאשם עיניים בוכיות. "זאת אמה של שושנה", הורה באצבעו על האשה. קאזים חייך מתחת לשפמו, ביקש מהאשה לקום. אמו של אלי בולקין קמה, לקול רעמי הצחוק של הנוכחים. העד החזירה, נשאר תקוע במקומו.

אני חושב...

מרות שהעדויות סביב זיהוי הגופה עמדו שבוכו במרכז הדין, ניהל הסניגור

נכתב וסופר מאז הרבה... על כן לא היה חידוש באותם סטנדרטות שתיארו כיצד ארבו השניים למכוניתו של השר הבריטי. שהיה אחראי למדיניות המרחבת הבריטית. האיש שיהה במויין והרגו היה חכים. בית-צורי חיפה עליו. אחרי היריות עלו השניים על אופניים והחלו נסוגים לעבר גשר בולאק שעל הגילוס. לרוע מזלם הזדמן שוטר מצרי רוכב-אופנוע, שדלק אחריהם.

בין השאר: כתבת-ענק של העולם הזה (891) לפני 10 שנים, בה תואר המיבצע לראשונה בפרטי.